

KRAJOWA RADA NOTARIALNA

ul. Dzika 19/23, 00-172 Warszawa
tel. 22 635-78-40
fax. 22 635-70-90

e-mail: biuro@krn.org.pl

www.krn.org.pl

Warszawa, dnia 11.08.2016 r.

L.dz. 04/423/16

Szanowny Pan
Radosław Domagalski-Łabędzki
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rozwoju
Plac Trzech Krzyży 3/5
00-507 WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na pismo Pana Ministra z dnia 11 lipca 2016 roku (DDR-VI-0210-5/6/16 NK/148735/16), przesyłające do konsultacji projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu dochodzenia wierzytelności, niniejszym przedstawiam stanowisko wypracowane przez Krajową Radę Notarialną.

Autorzy projektu z dnia 11 lipca 2016 roku ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności („projekt ustawy”) wskazując potrzebę nowej regulacji, podkreślają zależność poziomu wypłacalności przedsiębiorcy (tzw. płynności) od terminowego regulowania zobowiązań przez jego kontrahentów. Niewątpliwie brak zapłaty lub opóźnienie w zapłacie należności jest jednym z głównych czynników wpływających na kondycję finansową przedsiębiorstwa oraz jednym z podstawowych utrudnień w prowadzeniu działalności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorstwa. Podejmowanie, w szczególności przez małych i średnich przedsiębiorców samodzielnych działań zmierzających do otrzymania zapłaty, w aktualnym stanie prawnym jest czasochłonne i wymaga dodatkowej fachowej obsługi prawnej. Odzyskiwanie długów wymaga zaangażowania nie tylko środków finansowych, ale także zasobów kadrowych (głównie pracowników, których rola w zarządzaniu przedsiębiorstwem jest kluczowa). Z kolei powierzenie wyspecjalizowanym podmiotom (adwokaci, radcowie prawni, firmy windykacyjne) odzyskania należności często przekracza możliwości finansowe małych przedsiębiorców.

Projekt ustawy w zakresie propozycji zmian Prawa o notariacie i związanych z tym zmian Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu postępowania cywilnego niewątpliwie stanowi istotny krok w stronę uproszczenia i ułatwienia uzyskania przez wierzyciela należności z zachowaniem dbałości o słusze interesy dłużnika.

Projektowana regulacja w zakresie zmiany Prawa o notariacie (art. 4 projektu ustawy) w sposób wyczerpujący określa elementy, które winien zawierać notarialny nakaz zapłaty. Projektowany art. 105 c w § 2. określa, iż notarialny nakaz zapłaty powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko notariusza, a jeżeli nakaz wydał zastępca notariusza - nadto imię i nazwisko zastępcy, oraz wskazanie kancelarii notarialnej;
- 2) imiona, nazwiska wnioskodawcy oraz osoby zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty, a jeżeli nakaz został wydany na rzecz lub przeciwko osobie niebędącej osobą fizyczną - jej nazwę oraz ich miejsce zamieszkania albo siedzibę lub adres do doręczeń;
- 3) wskazanie daty złożenia wniosku, na podstawie którego został wydany nakaz zapłaty;
- 4) numer w rejestrze notarialnych nakazów zapłaty wraz ze wskazaniem numeru dnia, miesiąca i roku oraz godziny i minuty dokonanego wpisu;
- 5) podpis notariusza;
- 6) pouczenie o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty oraz o skutkach niezaskarżenia nakazu zapłaty.

Zgodnie z projektowanym art. 105d. § 1. „Notariusz niezwłocznie po sporządzeniu nakazu zapłaty dokonuje jego wpisu do rejestru notarialnych nakazów zapłaty przez wprowadzenie, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego danych, o których mowa w § 2 pkt 3-6. Notariusz opatruje wpis bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.” A zgodnie z projektowanym art. 105j. § 1. „Na notarialnym nakazie zapłaty umieszcza się adnotację o:

- 1) zarejestrowaniu ze wskazaniem numeru wynikającego z kolejności wpisu a także dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę dokonanego wpisu;
- 2) niewniesieniu sprzeciwu - jeżeli notariusz w terminie miesiąca od doręczenia nakazu zapłaty nie otrzymał sprzeciwu;
- 3) wniesieniu sprzeciwu w całości albo w części.”

W konsekwencji informacja (adnotacja) obejmująca numer w rejestrze notarialnych nakazów zapłaty wraz ze wskazaniem numeru dnia, miesiąca i roku oraz godziny i minuty dokonanego wpisu musiałaby się pojawić zarówno w treści notarialnego nakazu zapłaty (jeszcze przed jego rejestracją) oraz w postaci adnotacji wraz z informacją o wniesieniu bądź niewniesieniu sprzeciwu.

Z uwagi na wewnętrzną spójność projektowanej regulacji proponuje się wykreślenie pkt 4) w art. 105c w § 2. i zredagowanie projektowanego art. 105c § 2 w następujący sposób:

„§ 2. Ponadto notarialny nakaz zapłaty powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko notariusza, a jeżeli nakaz wydał zastępca notariusza - nadto imię i nazwisko zastępcy, oraz wskazanie kancelarii notarialnej;
- 2) imiona, nazwiska wnioskodawcy oraz osoby zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty, a jeżeli nakaz został wydany na rzecz lub przeciwko osobie niebędącej osobą fizyczną - jej nazwę oraz ich miejsce zamieszkania albo siedzibę lub adres do doręczeń;

- 3) *wskazanie daty złożenia wniosku, na podstawie którego został wydany nakaz zapłaty;*
- 4) *podpis notariusza;*
- 5) *pouczenie o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty oraz o skutkach niezaskarżenia nakazu zapłaty.*”

W konsekwencji, zgodnie z projektowanym art. 105d. § 1. oraz art. 105j. § 1., Notariusz niezwłocznie po sporządzeniu nakazu zapłaty dokona jego wpisu do rejestru notarialnych nakazów zapłaty przez wprowadzenie, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego danych, o których mowa w § 2 pkt 3-6. Notariusz opatrzy wpis bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu. A następnie Notariusz na notarialnym nakazie zapłaty umieści adnotację o zarejestrowaniu ze wskazaniem numeru wynikającego z kolejności wpisu a także dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę dokonanego wpisu.

W projekcie ustawy przewidziano również rozwiązania chroniące uprawnienia osoby, przeciwko której wystawiany jest notarialny nakaz zapłaty. W zakresie doręczeń zrezygnowano z fikcji doręczenia pojawiającej się w postępowaniu cywilnym w razie nieodebrania przesyłki sądowej przez adresata (pomimo jej dwukrotnego, bezskutecznego awizowania). Niedoręczenie nakazu zapłaty będzie skutkowało jego uchyleniem przez notariusza (projektowany art. 105h Prawa o notariacie). Oczywistym wyjątkiem będzie tutaj sytuacja odmowy przyjęcia przesyłki przez adresata. W takim wypadku nakaz będzie uznawany za doręczony i pozostanie w mocy (projektowany art. 105g § 3 i art. 105h). Do rozważenia pozostaje, czy z uwagi na szybkość i ekonomikę postępowania, doręczenie notarialnego nakazu zapłaty osobie zobowiązanej może nastąpić wyłącznie osobiście przez notariusza lub przez zatrudnionych w kancelarii pracowników (projektowany art. 105g § 2 pkt 1). Szybkość i ekonomika postępowania wskazywałyby na potrzebę zmiany projektowanego art. 105g § 2 pkt 1) poprzez nadanie mu nowego następującego brzmienia:

„1) osobie zobowiązanej do jego wykonania do rąk własnych;”

Proponowana zmiana obejmująca wykreślenie ograniczenia doręczenia notarialnego nakazu zapłaty osobie zobowiązanej do jego wykonania osobiście przez notariusza lub przez zatrudnionych w kancelarii pracowników pozwoli, przy zachowaniu wyłączenia fikcji doręczenia pojawiającej się w postępowaniu cywilnym w razie nieodebrania przesyłki sądowej przez adresata, na wykorzystanie innych formalnie dopuszczonych sposobów doręczenia przy zachowaniu przez notariusza należytej staranności określonej w art. 80 § 2. Prawa o notariacie.

Proponuje się również zmianę brzmienia art. 105k. zdanie 1, któremu należałoby nadać brzmienie:

„Art. 105k. Jeżeli osoba zobowiązana do wykonania notarialnego nakazu zapłaty nie wniosła w terminie sprzeciwu od nakazu zapłaty i wystąpiła z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego

wniesieni, notariusz w terminie 7 dni przekazuje wniosek celem rozpoznania sądowi rejonowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedziby tej osoby."

Wydaje się, że brak doprecyzowania terminu może mieć wpływ na sprawność i ekonomikę postępowania z wniosku osoby zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty nie wniosła w terminie sprzeciwu od nakazu zapłaty i wystąpiła z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego wniesienia.

Proponuje się również zmianę brzmienia art. 105f. § 1 poprzez dopisanie po słowie „*spełnia*” słowa „*nie*”. Wydaje się, że brak tego słowa jest oczywistą pomyłką redakcyjną.

Proponowane zmiany mogą przynieść jedynie pozytywne skutki, które można streścić w następujących punktach:

- 1/ odciążenie sądów (sędziów, referendarzy) od załatwiania spraw drobnych, nieskomplikowanych prawnie i niewymagających przeprowadzenia postępowania dowodowego;
- 2/ przyspieszenie wydawania nakazów zapłaty; wydawanie ich "z dnia na dzień" uniemożliwiłoby nieuczciwym dłużnikom ukrywanie majątków;
- 3/ przyspieszenie wydawania rozstrzygnięć przez sądy w sprawach skomplikowanych, innych niż nakazy zapłaty;
- 4/ wprowadzenie proponowanych zmian nie spowoduje obciążenia finansowego budżetu państwa, ale spowoduje oszczędność, z uwagi na skutki opisane w pkt. 1-3 powyżej.

Fakt, że aktualnie kancelarie notarialne prowadzone są niemal w każdej większej miejscowości/, zarówno w miejscowościach, w których siedziby mają sądy rejonowe, jak również w miejscowościach gdzie nie ma sądów, oznacza iż czas konieczny na podjęcie przez wierzyciela działań zmierzających do uzyskania tytułu egzekucyjnego w postaci notarialnego nakazu zapłaty skrócony zostanie do niezbędnego minimum. W ramach ustawowych obowiązków, określonych w art. 80 Prawa o notariacie, notariusz udzieli stronom niezbędnych wyjaśnień dotyczących dokonywanej czynności. Fakt ten niewątpliwie stanowić będzie dodatkowy atut przy wyborze przez wierzycieli pozasądowej drogi dochodzenia należności.

Z p o s t a n o w i e n i u

Prezes
Krajowej Rady Notarialnej

M - B i a ł e c k i
Mariusz Białecki